

извесних проблема у развиту друштва и државе, били они и сасвим мали. Отуда, ако је циљ колекције „предмет актуелних сазнања“, дакле једна синтеза прошлости да би се боље разумела садашњост, књижица је сасвим промашила; синтеза, здрава и потпуна, није се могла дати са старих и уских позиција на којима је стајао писац. Делце ће ипак добро доћи француским студентима код спремања испита.

Књижица посебно одбија кад се погледа у библиографски списак. Узалуд ћемо тражити чак и Цинкајзена, Јоргу и Хамеров „Staatsverfassung“. Иако је писац радио на проучавању пореских одредаба, он није користио ниједно дело о турским финансијама и економици (Belin, Moravitz, Valay, Heidboru, Roumani, A. Inan — сва су на француском); чак ни Броделово скоро објављено животно дело није консултовао. Свега два дела у набројаној литератури су на немачком, ниједно на руском или италијанском.

Богумил Храбак

ЛАЗО МОЈСОВ: ОКОЛУ ПРАШАЊЕТО НА МАКЕДОНСКОТО НАЦИОНАЛНО МАЉИНСТВО ВО ГРЦИЈА, СКОПЈЕ 1954

У издању Историског института у Скопљу изишла је студија Лазо Мојсова о питању македонске националне мањине у Грчкој.

Та студија, поткријепљена статистичким подацима и разним документима, освјетљава једно питање које на данашњем степену развита југословенско-грчких односа има врло велики значај. Јер и данас извјесни утицајни кругови у Грчкој не само што се упорноprotиве признавању најосновнијих права македонској националној мањини на својој територији, него јој одричу и само постојање. Ти кругови и само помињање те наше мањине претстављају као мијешање у њихове унутрашње ствари. Штавише, они сматрају да између Југославије и Грчке не може бити сарадње и истинског пријатељства све док се са наше стране не престане и да се помене питање признања елементарних људских и националних права Јегејских Македонаца и док се не баци у заборав и само њихово име.

Македонска национална мањина у Грчкој нијесу „грчки држављани што говоре словенским језиком“, него дио македонске нације, па би требало у интересу југословенско-грчког при-

јатељства, подједнако корисног и нама и Грцима, да им се признају најосновнија национална права. У интересу искреног пријатељства између наших народа и Грчке написана је и ова студија. Она треба да послужи као озбиљан допринос јачању сарадње међу нашим земљама а и за стварање пуног повјерења у њиховим међусобним односима. Потпуно је разумљиво да таквог повјерења не може бити док се неосновано тврди да у Јегејској Македонији „нема и да никад није било Македонаца“.

Студија Лаза Мојсова пуна је многобројних докумената, података и разних аутентичних мишљења, досад дјелимично објављиваних или датих први пут о стању Македонаца у Грчкој. Све је то систематски сређено и дато на начин да читаоци могу добити јасан суд о стању Македонаца у Грчкој.

J.

ГОДИШЊАК ПОМОРСКОГ МУЗЕЈА У КОТОРУ

(II, Котор 1953)

Друга књига Годишњака Поморског музеја у Котору, ма да је неупоредиво и технички и садржајем боља од претходне, пати од редакциских слабости.

Годишњак има претензију да буде научна едиција, и многи прилози у њему то оправдавају, али је спојен са једном чисто пригодном, информативном материјом о прослави дана Морнарице и поморства на Црногорском Приморју 1952 године. Ако је требало сачувати успомену на ту прославу, могла се та споменница посебно издати.

Сама грађа у Годишњаку није распоређена по једном плану, тако да су студиозне расправе дошле по средини, а мањи прилози на чело. Иако Годишњак не треба да има означене рубрике, практично мора да распоређује грађу, односно чланке према важности, студиозности и обимности.

Код извјесних чланака није вођено рачуна, или не бар довољно, о научној апаратури (прецизном позивању на изворе, а не само набрајању литературе и других извора).

Уз отклањање тих мањкавости, вјерујемо да ће идући Годишњак бити бољи и редакциски солидније опремљен.

Но и поред тих техничких недостатака Годишњак доноси неколико солидних и корисних расправа.

Годишњак је обухватио низ историјских проблема из области поморског живота Боке.